

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2017)0098

Olej palmowy i wylesianie lasów deszczowych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie oleju palmowego i wylesiania lasów deszczowych (2016/2222(INI))

(2018/C 298/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ na lata 2015–2030,
- uwzględniając porozumienie paryskie osiągnięte podczas 21. sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (COP21),
- uwzględniając sprawozdanie techniczne Komisji zatytułowane „Wpływ europejskiej konsumpcji na wylesianie (2013-063) ⁽¹⁾”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 października 2008 r. zatytułowany „Podjęcie wyzwań związanych z wylesianiem i degradacją lasów w celu przeciwdziałania zmianom klimatycznym i utracie różnorodności biologicznej” (COM(2008)0645),
- uwzględniając deklarację amsterdamską z dnia 7 grudnia 2015 r. zatytułowaną „W kierunku zaprzestania wylesiania w ramach łańcuchów towarów rolnych obejmujących państwa europejskie”, w której wyrażono poparcie dla w pełni zrównoważonego łańcucha dostaw oleju palmowego do 2020 r. oraz dla zakończenia nielegalnego wylesiania do 2020 r.,
- uwzględniając obietnicę wsparcia rządowego dla planu pełnego zrównoważenia przemysłu oleju palmowego do 2020 r. złożoną przez pięć państw członkowskich, które podpisały deklarację amsterdamską: Danię, Niemcy, Francję, Zjednoczone Królestwo i Holandię,
- uwzględniając europejską strategię na rzecz niskoemisyjnej mobilności z lipca 2016 r. i wniosek Komisji z 30 listopada 2016 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (COM(2016)0767),
- uwzględniając zlecone i sfinansowane przez Komisję studium z dnia 4 października 2016 r. zatytułowane „The land use change impact of biofuels consumed in the EU: Quantification of area and greenhouse gas impacts” [„Wpływ zużycia biopaliw w UE na zmianę użytkowania gruntów: kwantyfikacja obszaru i wpływu gazów cieplarnianych”],
- uwzględniając sprawozdanie zatytułowane „Globiom: the basis for biofuel policy post-2020” [„Globiom: podstawa polityki w zakresie biopaliw po 2020 r.”],

⁽¹⁾ <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

- uwzględniając sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 18/2016 w sprawie unijnego systemu certyfikacji zrównoważonych ekologicznie biopaliw,
 - uwzględniając Konwencję o różnorodności biologicznej ONZ,
 - uwzględniając Konwencję o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES),
 - uwzględniając protokół z Nagoi do Konwencji o różnorodności biologicznej dotyczący dostępu do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwego i równego podziału korzyści wynikających z ich wykorzystania, który został przyjęty w dniu 29 października 2010 r. w Nagoi (Japonia), a wszedł w życie w dniu 12 października 2014 r.,
 - uwzględniając unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. i jej śródkresowy przegląd ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie śródkresowego przeglądu unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej ⁽²⁾,
 - uwzględniając Światowy Kongres Ochrony Przyrody (World Conservation Congress) zorganizowany w 2016 r. na Hawajach przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody (IUCN) i jego wniosek 066 w sprawie złagodzenia wpływu poszerzania uprawy palmy olejowej i powiązanej działalności na różnorodność biologiczną,
 - uwzględniając Deklarację praw ludów tubylczych ONZ,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz opinie Komisji Rozwoju, Komisji Handlu Międzynarodowego oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A8-0066/2017),
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska ratyfikowała porozumienie paryskie i powinna odgrywać podstawową rolę w osiąganiu wyznaczonych celów w zakresie walki ze zmianą klimatu, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- B. mając na uwadze, że UE odegrała ważną rolę w kształtowaniu celów zrównoważonego rozwoju, które blisko wiążą się z kwestią oleju palmowego (cele nr 2, 3, 6, 14, 16 i 17, a zwłaszcza 12, 13 i 15);
- C. mając na uwadze, że zgodnie z agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2030 r. UE zobowiązała się wspierać wdrażanie zrównoważonego gospodarowania wszelkiego rodzaju lasami, zatrzymać wylesianie, odnawiać zniszczone lasy i znacznie zwiększyć zalesianie i ponowne zalesianie na całym świecie do 2020 r.; mając na uwadze, że zgodnie z agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2030 r. UE zobowiązała się również do zapewnienia zrównoważonej zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji, do zachęcania przedsiębiorstw do przyjęcia zrównoważonych praktyk i włączenia informacji o zrównoważoności do ich cyklu sprawozdawczego oraz do promowania zrównoważonych praktyk w zakresie zamówień publicznych zgodnie z polityką krajową i priorytetami globalnymi do 2020 r.;
- D. mając na uwadze, że istnieje wiele czynników prowadzących do globalnego wylesiania, w tym produkcja towarów rolnych takich jak soja, wołowina, kukurydza i olej palmowy;

⁽¹⁾ Komunikat Komisji pt. „Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny: unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.” (COM(2011)0244).

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0034.

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

- E. mając na uwadze, że niemal połowa (49 %) niedawnego wylesiania w strefie tropikalnej wynika z nielegalnej wycinki na potrzeby rolnictwa komercyjnego, a zniszczenia te spowodowane są popytem z zagranicy na towary rolne takie jak olej palmowy, wołowina, soja, a także na produkty drzewne; mając na uwadze, że według szacunków nielegalne przekształcanie lasów tropikalnych w grunty dla rolnictwa komercyjnego powoduje powstanie 1,47 gigaton dwutlenku węgla rocznie, co odpowiada 25 % rocznych emisji z paliw kopalnych w UE ⁽¹⁾;
- F. mając na uwadze, że w 2015 r. w Indonezji i na Borneo odnotowano najbardziej dotkliwe pożary lasów od prawie dwóch dekad, do czego przyczyniły się globalna zmiana klimatu, zmiana użytkowania gruntów i wylesianie; mając na uwadze, że w przyszłości w tych regionach skrajnie suche warunki pogodowe mogą występować coraz częściej, o ile nie zostaną podjęte skoordynowane działania w celu zapobiegania pożarom;
- G. mając na uwadze, że pożary lasów w Indonezji i na Borneo naraziły 69 milionów ludzi na szkodliwe dla zdrowia zanieczyszczenie powietrza i są przyczyną tysięcy przedwczesnych zgonów;
- H. mając na uwadze, że pożary w Indonezji zwykle są spowodowane karczowaniem gruntów pod plantacje palmy olejowej i inne użytkowanie rolnicze; mając na uwadze, że 52 % pożarów w Indonezji w 2015 r. miało miejsce na bogatych w węgiel torfowiskach, przez co Indonezja dołączyła do państw ponoszących największą odpowiedzialność za ocieplenie na świecie ⁽²⁾;
- I. mając na uwadze, że brak dokładnych map koncesji na uprawę palmy olejowej oraz publicznych rejestrów gruntów w wielu krajach produkujących utrudnia ustalenie odpowiedzialności za pożary lasów;
- J. mając na uwadze, że Unia Europejska zgodziła się na mocy deklaracji nowojorskiej w sprawie lasów „pomóc w osiągnięciu celu sektora prywatnego, jakim jest wyeliminowanie wylesiania z produkcji towarów rolnych, takich jak olej palmowy, soja, papier i wyroby z mięsa wołowego, nie później niż do roku 2020, przy czym odnotowano, że wiele przedsiębiorstw ma jeszcze bardziej ambitne cele”;
- K. mając na uwadze, że w 2008 r. UE zobowiązała się do ograniczenia wylesiania o co najmniej 50 % do roku 2020 i powstrzymania globalnej utraty powierzchni terenów zalesionych do roku 2030;
- L. mając na uwadze, że bezcenne ekosystemy tropikalne, pokrywające jedynie 7 % powierzchni Ziemi, są coraz bardziej zagrożone wylesianiem; mając na uwadze, że zakładanie plantacji palmy olejowej skutkuje ogromnymi pożarami lasów, wysychaniem rzek, erozją gleby, melioracją torfowisk, zanieczyszczeniem cieków wodnych i ogólną utratą różnorodności biologicznej, co prowadzi do zaniku podstawowych usług ekosystemowych i ma zasadniczy wpływ na klimat, zachowanie zasobów naturalnych i zachowanie środowiska Ziemi z myślą o obecnych i przyszłych jej mieszkańcach;
- M. mając na uwadze, że konsumpcja oleju palmowego i pochodnych produktów przetworzonych odgrywa zasadniczą rolę w oddziaływaniu unijnej konsumpcji na wylesianie w skali globalnej;
- N. mając na uwadze, że według przewidywań popyt na oleje roślinne będzie wzrastał ⁽³⁾, a prognozy wskazują, że do 2050 r. popyt na olej palmowy wzrośnie dwukrotnie ⁽⁴⁾; mając na uwadze, że aż 90 % wzrostu produkcji oleju palmowego w okresie od lat 70. do dzisiaj przypada na Indonezję i Malesję; mając ponadto na uwadze, że uprawa palmy olejowej rozwija się również w innych państwach azjatyckich, a także w Afryce i Ameryce Łacińskiej, gdzie wciąż zakłada się nowe plantacje i rozszerza te już istniejące, co prowadzić będzie do dalszego niszczenia środowiska; mając jednak na uwadze, że zastąpienie oleju palmowego innymi olejami roślinnymi wymagałoby większej powierzchni upraw;

⁽¹⁾ Źródło: Forest Trends, „Consumer Goods and Deforestation: An Analysis of the Extent and Nature of Illegality in Forest Conversion for Agriculture and Timber Plantations” [„Towary konsumpcyjne a wylesianie: analiza zakresu i charakteru niezgodności z prawem przekształcania lasów w uprawy rolne i plantacje drewna”] (http://www.forest-trends.org/documents/files/doc_4718.pdf).

⁽²⁾ Źródło: World Resources Institute (<http://www.wri.org/blog/2015/10/indonesia%E2%80%99s-fire-outbreaks-producing-more-daily-emissions-entire-us-economy>).

⁽³⁾ <http://www.fao.org/docrep/016/ap106e/ap106e.pdf> (FAO, „World Agriculture Towards 2030/2050 – The 2012 Revision” [„Rolnictwo na świecie w perspektywie roku 2030/2050 – przegląd z 2012 r.”]).

⁽⁴⁾ http://wwf.panda.org/what_we_do/footprint/agriculture/palm_oil/ (WWF)

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

- O. mając na uwadze, że rozpowszechnione wykorzystanie oleju palmowego wynika przede wszystkim z niskich kosztów tego produktu, które można osiągnąć dzięki zwiększaniu liczby plantacji palmy olejowej na obszarach wylesionych; mając ponadto na uwadze, że wykorzystanie oleju palmowego w sektorze spożywczym jest powiązane z nierównoważonym modelem masowej produkcji i konsumpcji, który jest sprzeczny z wykorzystywaniem i promowaniem ekologicznych składników i produktów wysokiej jakości, które pochodzą z lokalnych rynków;
- P. mając na uwadze rosnące wykorzystanie oleju palmowego jako biopaliwa oraz w przetworzonej żywności (zawiera go już około 50 % pakowanych produktów);
- Q. mając na uwadze, że niektóre firmy handlujące olejem palmowym nie są w stanie udowodnić ponad wszelką wątpliwość, że olej palmowy w ich łańcuchu dostaw nie ma związku z wylesianiem, melioracją torfowisk lub zanieczyszczeniem środowiska i że wyprodukowano go z poszanowaniem podstawowych praw człowieka oraz odpowiednich norm społecznych;
- R. mając na uwadze, że Komisja, w ramach siódmego unijnego programu działań w zakresie środowiska, jest zobowiązana do oceny oddziaływania na środowisko unijnej konsumpcji produktów żywnościowych i nieżywnościowych w kontekście globalnym oraz, w stosownych przypadkach, opracowania wniosków dotyczących polityki w odpowiedzi na wyniki takich ocen i rozważenia opracowania planu działania Unii Europejskiej w sprawie wylesiania i degradacji lasów;
- S. mając na uwadze planowane przez Komisję badania nad wylesianiem i olejem palmowym;
- T. mając na uwadze, że nie jest znana całkowita emisja gazów cieplarnianych spowodowana zmianami użytkowania gruntów związanymi z uprawami palmy olejowej; mając na uwadze konieczność poprawy ocen naukowych w tym zakresie;
- U. mając na uwadze, że w krajach produkujących brak jest wiarygodnych danych dotyczących powierzchni gruntów przeznaczonych na uprawę palmy olejowej, zarówno tę zatwierdzoną, jak i tę niezatwierdzoną; mając na uwadze, że jest to przeszkoda stawiająca od początku pod znakiem zapytania działania służące certyfikowaniu oleju palmowego ze zrównoważonych upraw;
- V. mając na uwadze, że w 2014 r. sektor energii był odpowiedzialny za 60 % importu oleju palmowego do UE, przy czym 46 % importowanego oleju palmowego zużyto jako paliwo w transporcie (sześciokrotnie więcej niż w 2010 r.), a 15 % na wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej;
- W. mając na uwadze prognozy wskazujące, że do 2020 r. ilość gruntów, które zostaną na całym świecie przekształcone w uprawy palmy olejowej na potrzeby produkcji biodiesla, wyniesie 1 Mha (milion hektarów), z czego 0,57 Mha będzie pochodzić z lasów pierwotnych Azji Południowo-Wschodniej ⁽¹⁾;
- X. mając na uwadze, że całkowita powierzchnia gruntów, których sposób użytkowania zmieniono wskutek regulacji unijnych dotyczących biopaliw do roku 2020, wynosi 8,8 Mha, w tym 2,1 Mha gruntów jest przekształcane w Azji Południowo-Wschodniej pod presją wynikającą z ekspansji plantacji palmy olejowej, z których połowa powstaje kosztem lasów tropikalnych i torfowisk;
- Y. mając na uwadze, że wylesianie lasów deszczowych niszczy siedliska przyrodnicze i zagraża przetrwaniu ponad połowy gatunków zwierząt na świecie i ponad dwóch trzecich gatunków roślin; mając na uwadze, że w lasach deszczowych żyją niektóre z najrzadszych gatunków na świecie, często będących gatunkami endemicznymi, ujętych w czerwonej księdze Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody jako gatunki krytycznie zagrożone, czyli takie, w przypadku których stwierdzone, szacowane, przewidywane lub podejrzewane zmniejszenie populacji danego gatunku przekracza 80 % w okresie 10 lat lub w trzech kolejnych pokoleniach; mając na uwadze, że konsumentów w UE należy lepiej informować o wysiłkach czynionych w celu ochrony tych gatunków zwierząt i roślin;
- Z. mając na uwadze liczne dochodzenia ujawniające powszechne naruszanie podstawowych praw człowieka w czasie tworzenia i eksploatacji plantacji palmy olejowej w wielu krajach, w tym przymusowe eksmisje, przemoc zbrojną, pracę dzieci, niewolę za długi i dyskryminację społeczności tubylczych;

⁽¹⁾ Źródło: Sprawozdanie Globiom (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Final%20Report_GLOBIOM_publication.pdf).

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

AA. mając na uwadze bardzo niepokojące doniesienia ⁽¹⁾ o tym, że znaczna część światowej produkcji oleju palmowego łączy się z naruszaniem podstawowych praw człowieka i odpowiednich standardów społecznych, częstymi przypadkami pracy dzieci i licznymi konfliktami dotyczącymi gruntów między społecznościami lokalnymi i tubylczymi a posiadaczami koncesji na produkcję oleju palmowego;

Uwagi ogólne

1. przypomina, że najważniejszymi założeniami celów zrównoważonego rozwoju są: zrównoważone rolnictwo, bezpieczeństwo żywnościowe i zrównoważona gospodarka leśna;
2. przypomina o podstawowym znaczeniu lasów w dostosowywaniu się do zmiany klimatu i łagodzeniu jej skutków;
3. zauważa złożoność czynników powodujących wylesianie na świecie, takich jak karczowanie gruntów pod hodowlę bydła i uprawę roślin, w szczególności produkcję paszy sojowej dla zwierząt gospodarskich w UE czy też oleju palmowego, a także niekontrolowane rozrastanie się miast, pozyskiwanie drewna czy inne formy intensywnej działalności rolnej;
4. zauważa, że 73 % światowego wylesiania jest wynikiem karczowania gruntów pod uprawy rolne, a 40 % światowego wylesiania spowodowane jest przekształcaniem lasów w wielkie monokulturowe plantacje palmy olejowej ⁽²⁾;
5. zauważa, że wykorzystywanie oleju palmowego nie jest jedyną przyczyną wylesiania i że problem ten wynika również z coraz częstszych nielegalnych wyrębów i presji demograficznej;
6. zauważa, że inne oleje roślinne, wytwarzane z soi, rzepaku i innych roślin uprawnych, mają znacznie większy wpływ na środowisko i wymagają znacznie szerszego wykorzystania gruntów niż olej palmowy; zauważa, że uprawa innych roślin olejowych zazwyczaj wiąże się z bardziej intensywnym stosowaniem pestycydów i nawozów;
7. zauważa z niepokojem, że obserwowany na świecie masowy popyt na ziemię wynika z rosnącego światowego zapotrzebowania na biopaliwa i surowce oraz ze spekulowania gruntami i towarami rolnymi;
8. przypomina, że UE jest ważnym importerem produktów uzyskanych w wyniku wylesiania, mających niszczycielski wpływ na różnorodność biologiczną;
9. zauważa, że w handlu międzynarodowym nieco poniżej jednej czwartej (pod względem wartości) wszystkich produktów rolnych pochodzących z nielegalnego wylesiania jest przeznaczona dla UE, w tym 27 % soi, 18 % oleju palmowego, 15 % wołowiny oraz 31 % skór ⁽³⁾;
10. podkreśla, że aby skutecznie zwalczać wylesianie związane z konsumpcją produktów rolnych, działania UE powinny brać pod uwagę nie tylko produkcję oleju palmowego, ale wszystkie tego rodzaju przywożone produkty rolne;
11. przypomina, że Malezja i Indonezja to główni producenci oleju palmowego, wytwarzający – jak się szacuje – 85 do 90 % produkcji światowej, oraz z zadowoleniem przyjmuje fakt, że obszar lasów pierwotnych w Malezji zwiększa się od 1990 r., ale jest nadal zaniepokojony faktem, że obecne poziomy wylesiania w Indonezji powodują zmniejszanie się łącznej powierzchni lasów o 0,5 % co pięć lat;

⁽¹⁾ Na przykład: Amnesty International – „The Great Palm Oil Scandal” [„Wielki skandal związany z olejem palmowym”] (<https://www.amnesty.org/en/documents/asa21/5243/2016/en/>) i Rainforest Action Network – „The Human Cost of Conflict Palm Oil” [„Koszty ludzkie oleju palmowego z obszarów objętych konfliktami”] (https://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/rainforestactionnetwork/pages/15889/attachments/original/1467043668/The_Human_Cost_of_Conflict_Palm_Oil_RAN.pdf?1467043668).

⁽²⁾ „The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation” [„Wpływ konsumpcji UE na wylesianie: kompleksowa ocena wpływu konsumpcji UE na wylesianie”], 2013, Komisja Europejska, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.1%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf> (s. 56).

⁽³⁾ Źródło: FERN, „Stolen Goods: The EU’s complicity in illegal tropical deforestation” [„Skradzione dobra: współudział UE w nielegalnym wylesianiu lasów tropikalnych”] (http://www.fern.org/sites/fern.org/files/Stolen%20Goods_EN_0.pdf).

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

12. przypomina, że Indonezja stała się niedawno trzecim krajem na świecie pod względem ilości wytwarzanego CO₂ oraz że kraj ten odczuwa zanik różnorodności biologicznej, a kilka zagrożonych gatunków dzikiej fauny i flory jest bliskich wyginięcia;
13. przypomina, że olej palmowy stanowi około 40 % globalnego obrotu olejami roślinnymi oraz że UE, sprowadzająca około 7 mln ton rocznie, jest drugim co do wielkości jego importerem na świecie;
14. wyraża zaniepokojenie faktem, że około połowy obszaru nielegalnie wycinanych lasów jest wykorzystywane do produkcji oleju palmowego na rynek UE;
15. zauważa, że olej palmowy jest wykorzystywany jako składnik lub substytut w sektorze rolno-spożywczym ze względu na jego wydajność i właściwości chemiczne, np. łatwość przechowywania czy temperaturę topnienia, a także niższą cenę jako surowca;
16. stwierdza ponadto, że makuch z rdzenia palmy jest stosowany w UE w paszach, szczególnie w tuczu bydła mlecznego i mięsnego;
17. podkreśla w tym kontekście, że normy socjalne, sanitarne i środowiskowe w UE są surowsze;
18. w pełni uznaje złożoność tematyki oleju palmowego i podkreśla znaczenie wypracowania globalnego rozwiązania opartego na zasadzie zbiorowej odpowiedzialności wielu podmiotów; stanowczo zaleca zasadę zbiorowej odpowiedzialności wszystkich uczestników łańcucha dostaw, w tym: UE i innych organizacji międzynarodowych, państw członkowskich, instytucji finansowych, rządów krajów produkujących, ludności tubylczej i społeczności lokalnych, przedsiębiorstw krajowych i międzynarodowych zaangażowanych w proces produkcji, dystrybucji i przetwarzania oleju palmowego, stowarzyszeń konsumentów i organizacji pozarządowych; jest ponadto przekonany, że wszystkie te podmioty muszą koniecznie wziąć udział w skoordynowanych wysiłkach na rzecz rozwiązania wielu poważnych problemów związanych z nie zrównoważoną produkcją i konsumpcją oleju palmowego;
19. podkreśla wspólną globalną odpowiedzialność za osiągnięcie zrównoważonej produkcji oleju palmowego i zwraca uwagę na ważną rolę przemysłu spożywczego w pozyskiwaniu alternatywnych produktów wytworzonych w sposób zrównoważony;
20. zauważa, że pewna liczba producentów towarów i podmiotów handlujących nimi, sprzedawców detalicznych i innych pośredników w łańcuchu dostaw, w tym przedsiębiorstw europejskich, zobowiązała się do wytwarzania produktów i handlu nimi w sposób niepowodujący wylesiania ani przekształcania bogatych w węgiel torfowisk, przy poszanowaniu praw człowieka oraz zasad przejrzystości, identyfikowalności, weryfikacji przez stronę trzecią i odpowiedzialnego zarządzania;
21. przyznaje, że ochrona lasów deszczowych i różnorodności biologicznej na świecie mają doniosłe znaczenie dla przyszłości Ziemi i ludzkości, ale podkreśla, że wysiłki na rzecz ich zachowania powinny być połączone z instrumentami polityki rozwoju obszarów wiejskich, tak aby zapobiegać ubóstwu i rozwijać zatrudnienie dla małych społeczności rolniczych na tych obszarach;
22. uważa, że wysiłki na rzecz powstrzymania wylesiania muszą obejmować budowanie zdolności lokalnych, wsparcie technologiczne, wymianę najlepszych praktyk między społecznościami i pomoc dla drobnych producentów w jak najefektywniejszym wykorzystywaniu gruntów uprawnych bez potrzeby dalszego przekształcania lasów; zwraca w tym kontekście uwagę na ogromny tkwiący w praktykach agroekologicznych potencjał maksymalizowania funkcji ekosystemu dzięki połączeniu technik wysoce zróżnicowanego sadzenia, agroleśnictwa i permakultury, bez uciekania się do uzależnienia od nakładów lub plantacji monokulturowych;
23. zauważa, że uprawa palmy olejowej może przyczynić się do rozwoju gospodarczego danego państwa i oferować rolnikom opłacalne możliwości ekonomiczne, pod warunkiem że uprawa ta odbywa się w sposób odpowiedzialny i zrównoważony oraz że określi się rygorystyczne warunki zrównoważonej uprawy;
24. przyjmuje do wiadomości istnienie różnego typu dobrowolnych systemów certyfikacji, jak np. RSPO, ISPO czy MSPO, i z zadowoleniem przyjmuje ich rolę w promowaniu zrównoważonej produkcji oleju palmowego; zauważa jednak, że kryteria zrównoważonego rozwoju tych standardów są przedmiotem krytyki, zwłaszcza w zakresie spójności ekologicznej i społecznej; podkreśla, że istnienie różnych systemów jest mylące dla konsumentów i że ostatecznym celem powinno być stworzenie jednolitego systemu certyfikacji, który ułatwiłby konsumentom identyfikację oleju palmowego produkowanego w sposób zrównoważony; apeluje do Komisji o zapewnienie, by taki system certyfikacji zagwarantował, że na rynek UE trafi tylko olej palmowy produkowany w sposób zrównoważony;

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

25. zauważa, że zewnętrzni partnerzy UE również muszą być bardziej świadomi roli, którą odgrywają w rozwiązywaniu kwestii dotyczących zrównoważonego rozwoju i wylesiania, w tym przez praktyki pozyskiwania produktów;

Zalecenia

26. wzywa Komisję do wypełnienia międzynarodowych zobowiązań UE, podjętych m.in. w ramach COP21, Forum Narodów Zjednoczonych ds. Lasów⁽¹⁾, Konwencji Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej (CBD)⁽²⁾, nowojorskiej deklaracji w sprawie lasów, celu zrównoważonego rozwoju dotyczącego powstrzymania wylesiania do 2020 r.⁽³⁾;

27. dostrzega potencjał inicjatyw takich jak nowojorska deklaracja w sprawie lasów⁽⁴⁾, która ma wspierać sektor prywatny w osiągnięciu do 2020 r. celów w zakresie powstrzymania wylesiania związanego z produkcją takich towarów rolnych jak olej palmowy, soja, papier i wołowina; zauważa, że niektóre przedsiębiorstwa mają ambitniejsze cele, lecz choć 60 % przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z olejem palmowym przystąpiło do tych inicjatyw, do tej pory tylko 2 % jest w stanie przesłodzić do źródła pochodzenie oleju palmowego, którym handluje⁽⁵⁾;

28. odnotowuje wysiłki i postępy poczynione przez sektor produkcji żywności, aby pozyskiwać certyfikowany olej palmowy ze zrównoważonych upraw (CSPO); apeluje do wszystkich sektorów przemysłu wykorzystujących olej palmowy do zwiększenia wysiłków na rzecz pozyskiwania CSPO;

29. wzywa Komisję i wszystkie państwa członkowskie UE, które jeszcze tego nie uczyniły, do okazania zaangażowania w działania na rzecz ustanowienia ogólnounijnego krajowego zobowiązania do pozyskiwania w 100 % certyfikowanego oleju palmowego ze zrównoważonych upraw do roku 2020, m.in. przez podpisanie i wdrożenie deklaracji amsterdamskiej pt. „W kierunku eliminacji wylesiania z łańcuchów towarów rolnych obejmujących kraje europejskie”, i w działania na rzecz ustanowienia zobowiązania branżowego, m.in. przez podpisanie i wdrożenie deklaracji amsterdamskiej, w której wyrażono poparcie dla w pełni zrównoważonego łańcucha dostaw oleju palmowego do 2020 r.;

30. wzywa firmy uprawiające palmę olejową do przestrzegania porozumienia z Bangkoku w sprawie jednolitego podejścia do wypełniania zobowiązań do powstrzymania się od wylesiania i do przestrzegania zasad HCS (High Carbon Stock), które pomagają określić obszary odpowiednie do tworzenia plantacji palmy olejowej, np. obszary zdegradowane o niskiej zdolności do magazynowania węgla i małych walorach przyrodniczych;

31. wzywa UE, by utrzymała swoje zobowiązania, przyspieszyła trwające obecnie negocjacje w sprawie umów o dobrowolnym partnerstwie dotyczących egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (FLEGT) i zapewniła, by ostateczna wersja umów obejmowała drewno pochodzące z przekształcania lasów przy rozwoju plantacji palmy olejowej; podkreśla potrzebę zapewnienia, by umowy te były zgodne z przepisami prawa międzynarodowego i zobowiązaniami dotyczącymi ochrony środowiska, praw człowieka i zrównoważonego rozwoju oraz by prowadziły do odpowiednich środków ochrony lasów i zrównoważonego gospodarowania nimi, w tym ochrony praw społeczności lokalnych oraz ludności tubylczej; zauważa, że podobne podejście można by zastosować w celu zapewnienia odpowiedzialnego łańcucha dostaw oleju palmowego; sugeruje, że polityka UE w sektorze oleju palmowego powinna bazować na zasadach FLEGT dotyczących dialogu wielostronnego i rozwiązywania głęboko zakorzenionych problemów w zakresie sprawowania rządów w krajach produkujących, a także na wspierającej unijnej polityce importowej; zauważa, że środki te mogą doprowadzić do lepszej kontroli sektora oleju palmowego w krajach docelowych;

32. zauważa, że ważnym elementem jest współpraca z krajami produkującymi olej palmowy przez wymianę informacji na temat zrównoważonych i opłacalnych ekonomicznie rozwiązań oraz praktyk handlowych; wspiera kraje produkujące olej palmowy w ich wysiłkach zmierzających do opracowania zrównoważonych praktyk, które mogą przyczynić się do poprawy warunków życiowych i gospodarczych w tych krajach;

33. zwraca się do Komisji o zachęcanie do wymiany dobrych praktyk z zakresu przejrzystości oraz współpracy między rządami i przedsiębiorstwami stosującymi olej palmowy, a także o działanie wraz z państwami członkowskimi i państwami trzecimi na rzecz opracowania i wdrożenia ustawodawstwa krajowego oraz przestrzegania zwyczajowych praw własności społeczności lokalnych, zapewniających ochronę lasów, mieszkańców lasów i ich źródeł utrzymania;

⁽¹⁾ Konkluzje Forum Narodów Zjednoczonych ds. Lasów.

⁽²⁾ Konwencja Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej, cele Aichi: <https://www.cbd.int/sp/targets/>

⁽³⁾ Cele zrównoważonego rozwoju, art. 15.2, cel powstrzymania wylesiania: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg15>

⁽⁴⁾ Szczyt klimatyczny ONZ w 2014 r.

⁽⁵⁾ <http://forestdeclaration.org/wp-content/uploads/2015/09/2016-NYDF-Goal-2-Assessment-Report.pdf>

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

34. wzywa Komisję, by w ramach umowy o dobrowolnym partnerstwie w sprawie FLEGT oceniła konieczność utworzenia mechanizmów służących rozwiązaniu problemu przekształcania lasów na potrzeby rolnictwa komercyjnego oraz by w procesie tym umocniła jeszcze pozycję organizacji społeczeństwa obywatelskiego, społeczności tubylczych oraz rolników-właścicieli gruntów;

35. apeluje do UE, aby w uzupełnieniu umów o dobrowolnym partnerstwie stworzyła przepisy nawiązujące do tych umów w odniesieniu do oleju palmowego, na wzór rozporządzenia UE w sprawie drewna, obejmujące zarówno przedsiębiorstwa, jak i instytucje finansowe; odnotowuje, że UE uregulowała łańcuchy dostaw drewna, ryb i minerałów z regionów ogarniętych konfliktami, ale nie uregulowała jeszcze łańcuchów dostaw towarów rolniczych stanowiących zagrożenie dla lasów; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wzmogły wysiłki na rzecz wdrożenia rozporządzenia w sprawie drewna, aby lepiej zmierzyć jego skuteczność oraz stwierdzić, czy rozporządzenie to może posłużyć za model przy opracowywaniu aktu prawodawczego Unii mającego na celu zapobieganie sprzedaży w UE oleju palmowego pochodzącego z niezrównoważonej produkcji;

36. wzywa Komisję, by wraz ze wszystkimi zainteresowanymi stronami z sektora publicznego i prywatnego zainicjowała kampanie informacyjne i dostarczała konsumentom pełne informacje o pozytywnych efektach produkcji oleju palmowego ze zrównoważonych upraw z punktu widzenia środowiska, społeczeństwa i polityki; apeluje do Komisji o opracowanie łatwo rozpoznawalnego znaku umieszczanego na wszystkich produktach zawierających olej palmowy i informującego konsumentów, czy dany produkt pochodzi ze zrównoważonych upraw, i stanowczo zaleca, by znak ten był umieszczany na produkcie lub opakowaniu lub by był łatwo dostępny dzięki jego cechom technologicznym;

37. wzywa Komisję, by ściśle współpracowała z innymi znaczącymi konsumentami oleju palmowego, takimi jak Chiny i Indie, oraz z krajami produkującymi olej palmowy w celu podniesienia ich świadomości oraz poszukiwania wspólnych rozwiązań problemu wylesiania obszarów tropikalnych i degradacji lasów;

38. oczekuje z niecierpliwością wyników badań Komisji nad wylesianiem i olejem palmowym, które mają być zaprezentowane niezwłocznie po zakończeniu tych badań;

39. zwraca się do Komisji o dostarczenie pełnych danych dotyczących stosowania i konsumpcji oleju palmowego w Europie oraz jego importu do UE;

40. wzywa Komisję, by prowadziła intensywniejsze badania w celu zgromadzenia informacji na temat wpływu europejskiej konsumpcji i europejskich inwestycji na proces wylesiania, a także na problemy społeczne, zagrożone gatunki i zanieczyszczenie środowiska w państwach trzecich oraz by wezwała partnerów handlowych spoza UE do podjęcia analogicznych działań;

41. apeluje do Komisji, by rozwijała technologie i przedstawiła konkretny plan działań, obejmujący kampanie informacyjne, aby ograniczyć wpływ europejskiej konsumpcji i europejskich inwestycji na wylesianie w państwach trzecich;

42. przyjmuje do wiadomości pozytywny wkład istniejących systemów certyfikacji, lecz ubolewa, że RSPO, ISPO, MSPO ani żaden inny uznawany główny system certyfikacji nie zakazuje skutecznie swoim członkom przekształcania lasów deszczowych i torfowisk w plantacje palmy olejowej; uważa zatem, że te główne systemy certyfikacji nie przynoszą skutecznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w procesie zakładania plantacji i uprawy, w związku z czym nie zapobiegły one ogromnym pożarom lasów i torfowisk; wzywa Komisję, aby zapewniła niezależną kontrolę i monitorowanie tych systemów certyfikacji, aby zagwarantować, że olej palmowy wprowadzany na rynek UE spełnia wszystkie odpowiednie standardy i jest produkowany w sposób zrównoważony; odnotowuje, że kwestia zrównoważonego charakteru sektora oleju palmowego nie może zostać rozwiązana wyłącznie dzięki środkom dobrowolnym i politycznym, lecz konieczne są również wiążące zasady i obowiązkowe programy certyfikacji przedsiębiorstw produkujących olej palmowy;

43. apeluje do UE, aby wprowadziła minimalne kryteria zrównoważoności dla wprowadzanego na rynek UE oleju palmowego i produktów zawierających go, tak by olej palmowy w UE:

— nie przyczyniał się bezpośrednio ani pośrednio do degradacji ekosystemu, takiej jak wylesianie lasów pierwotnych lub wtórnych, niszczenie lub degradacja torfowisk czy innych siedlisk cennych środowiskowo, oraz nie przyczyniał się do utraty różnorodności biologicznej, przede wszystkim w odniesieniu do wszelkich zagrożonych gatunków roślin i zwierząt,

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

- nie przyczyniał się do zmian w praktykach gospodarowania gruntami mających negatywny wpływ na środowisko,
- nie przyczyniał się do powstawania problemów i konfliktów gospodarczych, społecznych lub środowiskowych, w tym w szczególności do pracy dzieci, pracy przymusowej, masowego wykupu i dzierżawy ziemi i wysiedlania społeczności tubylczych lub lokalnych,
- był produkowany z pełnym poszanowaniem podstawowych praw człowieka i praw społecznych oraz w pełnej zgodności z odpowiednimi normami społecznymi i normami pracy gwarantującymi bezpieczeństwo i dobre warunki życiowe pracowników,
- był certyfikowany w systemie umożliwiającym członkostwo drobnym rolnikom uprawiającym palmę olejową i zapewniającym sprawiedliwy udział w zyskach,
- był produkowany na plantacjach zarządzanych z zastosowaniem nowoczesnych technik agroeologicznych wspierających przejście na zrównoważone praktyki rolnicze, by minimalizować szkodliwe skutki środowiskowe i społeczne;

44. zauważa, że rygorystyczne standardy odpowiedzialnej produkcji oleju palmowego, w tym opracowane przez grupę ds. innowacji w zakresie oleju palmowego (POIG), już istnieją, ale nie zostały jeszcze powszechnie przyjęte przez przedsiębiorstwa i w ramach systemów certyfikacji, za wyjątkiem RSPO Next;

45. zwraca uwagę, jak ważna dla wszystkich podmiotów w łańcuchu dostaw jest możliwość odróżnienia oleju palmowego pozyskiwanego w sposób zrównoważony od oleju pozyskiwanego w sposób niezrównoważony, a także jego pozostałości i produktów ubocznych; zwraca uwagę na znaczenie identyfikowalności towarów i przejrzystości na wszystkich etapach łańcucha dostaw;

46. wzywa UE do wprowadzenia wiążących ram prawnych gwarantujących możliwość prześledzenia wszystkich łańcuchów dostaw importerów towarów rolnych aż do miejsca pochodzenia surowca;

47. wzywa Komisję, aby zwiększyła możliwości prześledzenia pochodzenia oleju palmowego importowanego do UE oraz, do czasu zastosowania jednolitego systemu certyfikacji, rozważyła zastosowanie zróżnicowanych stawek celnych, aby lepiej odzwierciedlić realne koszty związane ze szkodami środowiskowymi; wzywa ponadto Komisję, aby rozważyła wprowadzenie i stosowanie w sposób niedyskryminujący barier taryfowych i pozataryfowych ustanowionych na podstawie śladu węglowego oleju palmowego; apeluje o pełne stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci” w odniesieniu do wylesiania;

48. wzywa Komisję do jasnego określenia sankcji za nieprzestrzeganie przepisów przy jednoczesnym utrzymaniu stosunków handlowych z państwami trzecimi;

49. wzywa w tym kontekście Komisję do zainicjowania reformy nomenklatury Systemu Zharmonizowanego (HS) Światowej Organizacji Celnej, co pozwoliłoby wprowadzić rozróżnienie na certyfikowany olej palmowy i jego pochodne ze zrównoważonej produkcji oraz olej palmowy i jego pochodne z niezrównoważonej produkcji;

50. wzywa Komisję, aby w rozdziałach na temat zrównoważonego rozwoju w zawieranych umowach handlowych i umowach dotyczących współpracy na rzecz rozwoju bezzwłocznie uwzględniła wiążące zobowiązania mające przeciwdziałać wylesianiu, w tym w szczególności gwarancję niewylesiania w umowach handlowych zawieranych z krajami produkującymi, i zapewniać stanowcze i egzekwowalne środki służące eliminacji niezrównoważonych praktyk w leśnictwie w krajach produkujących;

51. apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby skoncentrowały się na tworzeniu narzędzi, dzięki którym tematyka środowiskowa będzie lepiej uwzględniana we współpracy na rzecz rozwoju; zauważa, że w ten sposób łatwiej będzie zapewnić, by działania na rzecz rozwoju nie przyczyniały się do nieprzewidzianych problemów ekologicznych, ale by tworzyły synergię z działaniami chroniącymi środowisko;

52. zauważa, że słabe systemy rejestrów ziemi uprawnej w krajach produkujących stanowią główną przeszkodę dla kontroli rozszerzania plantacji palm olejowych, jednocześnie utrudniając drobnym rolnikom dostęp do kredytów niezbędnych do poprawienia zrównoważonego charakteru ich plantacji; stwierdza, że warunkiem skutecznej polityki ochrony środowiska jest wzmocnienie zarządzania i instytucji w sektorze leśnictwa na szczeblu lokalnym i krajowym; wzywa Komisję, by zapewniła krajom produkującym pomoc techniczną i finansową w celu wzmocnienia ich systemów rejestrów ziemi uprawnej i poprawy zrównoważenia środowiskowego plantacji palm olejowych; zauważa, że mapowanie obszarów w krajach produkujących, w tym z wykorzystaniem technologii satelitarnych i geoprzestrzennych, stanowi jedyny sposób, by monitorować koncesje na uprawę palmy olejowej i zastosować strategię dotyczące zalesiania, ponownego zalesiania i tworzenia korytarzy ekologicznych; apeluje do Komisji, aby wspierała kraje produkujące olej palmowy we wprowadzeniu systemów zapobiegania pożarom;

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

53. popiera niedawno przyjęte moratorium rządu Indonezji dotyczące torfowisk, które powinno zapobiec rozszerzaniu plantacji na zalesionych torfowiskach; popiera utworzenie agencji ds. przywracania torfowisk w celu odtworzenia 2 mln hektarów torfowisk dotkniętych pożarami;

54. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by w ramach dialogów z tymi krajami zwracały uwagę na konieczność niezwiększania powierzchni przeznaczonej na uprawy palmy olejowej, w tym przez wprowadzenie moratorium na wydawanie nowych koncesji, tak aby zachować istniejące jeszcze lasy deszczowe;

55. jest zaniepokojony faktem, że transakcje w obrocie gruntami mogą naruszać zapisaną w konwencji MOP nr 169 zasadę dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody miejscowych społeczności; wzywa UE i państwa członkowskie do zapewnienia, by inwestorzy z siedzibą w UE w pełni przestrzegali międzynarodowych norm odpowiedzialnego inwestowania w rolnictwie, zwłaszcza wytycznych OECD i Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) dotyczących odpowiedzialnych łańcuchów dostaw w rolnictwie, dobrowolnych wytycznych FAO dotyczących własności ziemi, wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych; podkreśla konieczność podjęcia działań zapewniających ofiarom nadużyć popełnianych przez przedsiębiorstwa dostęp do środków odwoławczych;

56. apeluje zatem do odpowiednich organów w krajach pochodzenia o przestrzeganie praw człowieka, w tym praw mieszkańców lasów do ziemi, i zwiększenie zobowiązań środowiskowych, socjalnych i sanitarnych, z uwzględnieniem dobrowolnych wytycznych w zakresie własności ziemi FAO ⁽¹⁾;

57. wzywa UE do wspierania mikro-, małych i rodzinnych lokalnych przedsiębiorstw wiejskich oraz do propagowania krajowych i lokalnych prawnych rejestrów własności lub posiadania gruntów;

58. zwraca uwagę na niski współczynnik wylesiania ziem należących do ludów tubylczych, gdzie obowiązują tradycyjne zabezpieczone systemy własności ziemi i zarządzania zasobami, co ma duży potencjał efektywnej pod względem kosztów redukcji emisji i zapewniania globalnych usług ekosystemowych; apeluje o sięganie po międzynarodowe fundusze na rzecz klimatu i rozwoju w celu zabezpieczenia ziem należących do ludów tubylczych i miejscowych społeczności oraz o wspieranie ludów tubylczych i społeczności, które inwestują w ochronę swoich ziem;

59. przypomina, że od zasobów leśnych zależy w szczególności utrzymanie ubogich kobiet na obszarach wiejskich; zaznacza, że należy uwzględnić aspekt płci w krajowej polityce leśnej i realizujących ją instytucjach, aby wspierać np. równy dostęp kobiet do własności gruntów oraz do innych zasobów;

60. przypomina Komisji o jej komunikacie pt. „Podjęcie wyzwań związanych z wylesianiem i degradacją lasów w celu przeciwdziałania zmianom klimatycznym i utracie różnorodności biologicznej” (COM(2008)0645), w którym zwrócono uwagę na całościowe podejście do wylesiania lasów tropikalnych, z uwzględnieniem wszystkich czynników prowadzących do wylesiania, w tym produkcji oleju palmowego; przypomina Komisji o jej celu w negocjacjach COP21, jakim jest powstrzymanie globalnej utraty powierzchni terenów zalesionych najpóźniej do roku 2030 oraz zmniejszenie wylesiania obszarów tropikalnych brutto do roku 2020 przynajmniej o 50 % w porównaniu z obecnymi poziomami;

61. wzywa Komisję, by zintensyfikowała prace nad unijnym planem działania w sprawie wylesiania i degradacji lasów, który zawierałby konkretne środki regulacyjne w celu zagwarantowania, że żadne łańcuchy dostaw i transakcje finansowe powiązane z UE nie powodują wylesiania i degradacji lasów, zgodnie z siódmym programem działań w zakresie środowiska oraz unijnym planem działania w sprawie oleju palmowego; wzywa Komisję, aby przyjęła jednolitą definicję pojęcia „niepowodujący wylesiania”;

62. wzywa państwa członkowskie i Komisję do opracowania definicji lasu obejmującej różnorodność biologiczną, społeczną i kulturową, aby zapobiegać masowemu wykupowi i dzierżawie ziemi i niszczeniu lasów tropikalnych w wyniku zakładania rozległych monokultur palmy olejowej, gdyż zaszкодziłoby to zobowiązaniom UE w dziedzinie zmiany klimatu; podkreśla potrzebę priorytetowego traktowania gatunków rodzimych, co służy ochronie ekosystemów, siedlisk i miejscowych społeczności;

⁽¹⁾ UN FAO's Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security [„Dobrowolne wytyczne FAO w zakresie odpowiedzialnego zarządzania własnością gruntów, łowisk i lasów w kontekście krajowego bezpieczeństwa żywności”], Rzym 2012, <http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf>

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

63. wzywa Komisję do przedstawienia planu działań UE na rzecz odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej;
64. podkreśla, że instytucje finansowe zaangażowane we wspieranie rozwoju powinny zapewniać wiążący charakter ich polityki gwarancji społecznych i środowiskowych oraz jej pełne dostosowanie do prawa międzynarodowego w dziedzinie praw człowieka; apeluje o większą przejrzystość finansowania w prywatnych instytucjach finansowych i publicznych organach finansowych;
65. wzywa państwa członkowskie, by wprowadziły obowiązkowe wymogi promujące olej palmowy ze zrównoważonych upraw we wszystkich krajowych procedurach udzielania zamówień publicznych;
66. zauważa z niepokojem, że rolnictwo komercyjne nadal jest istotnym czynnikiem globalnego wylesiania, a około połowy wszystkich wycinek lasów tropikalnych od 2000 r. było wynikiem nielegalnego przekształcania lasów w grunty dla rolnictwa komercyjnego, co może się również wiązać z ryzykiem konfliktów; apeluje o lepszą koordynację polityki leśnej, rolnictwa komercyjnego, użytkowania gruntów i rozwoju obszarów wiejskich z myślą o osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju i realizacji zobowiązań dotyczących zmiany klimatu; podkreśla, że również w tej dziedzinie potrzebna jest spójność polityki na rzecz rozwoju, w tym jeśli chodzi o politykę UE na rzecz odnawialnych źródeł energii;
67. zwraca uwagę na problemy związane z procesami koncentracji gruntów i zmianami użytkowania gruntów przy tworzeniu monokultur, na przykład plantacji palmy olejowej;
68. wzywa Komisję do wspierania dalszych badań nad wpływem zmian sposobu użytkowania gruntów – w tym wylesiania i produkcji bioenergii – na emisję gazów cieplarnianych;
69. wzywa Komisję, by dała przykład innym krajom, wprowadzając w prawodawstwie UE zasady rozliczania emisji gazów cieplarnianych z uprawianych terenów podmokłych i ze zmian użytkowania gruntów na terenach podmokłych;
70. zwraca uwagę na skutki wielkich monokultur palmy olejowej, które potęgują obecność organizmów szkodliwych, zanieczyszczenie wody chemikaliami rolniczymi i erozję gleby, a także wpływają na pochłanianie dwutlenku węgla i równowagę ekologiczną całego regionu, utrudniając migrację różnych gatunków zwierząt;
71. odnotowuje wyniki najnowszych badań wykazujące, że agroleśnictwo wielouprawowe zastosowane do plantacji palmy olejowej może przynieść połączone korzyści w zakresie różnorodności biologicznej, produktywności i pozytywnych skutków społecznych;
72. wzywa Komisję, by zagwarantowała spójność i zwiększyła efekty synergii między wspólną polityką rolną (WPR) a innymi politykami unijnymi oraz by zapewniła, że będą one realizowane zgodnie z programami – takimi jak REDD – mającymi na celu powstrzymanie wylesiania w krajach rozwijających się; zwraca się do Komisji o zapewnienie, by reforma WPR nie prowadziła pośrednio ani bezpośrednio do dalszego wylesiania oraz by wspierała cel, jakim jest zakończenie globalnego wylesiania; zwraca się ponadto do Komisji i państw członkowskich o zapewnienie, by problemy środowiskowe związane z wylesianiem wynikającym z produkcji oleju palmowego rozwiązywano, uwzględniając również cele zawarte w strategii UE na rzecz różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., które to cele powinny stanowić integralną część działań zewnętrznych UE w tej dziedzinie;
73. apeluje do Komisji o wsparcie organizacji działających głównie *in situ*, lecz również *ex situ* na rzecz ochrony wszystkich gatunków zwierząt dotkniętych utratą siedlisk przyrodniczych w konsekwencji wylesiania spowodowanego uprawą palmy olejowej;
74. apeluje o zintensyfikowanie na szczelbu UE badań nad zrównoważonymi paszami, aby stworzyć dla rolnictwa europejskiego alternatywy wobec produktów z palmy olejowej;
75. zwraca uwagę, że 70 % biopaliw zużywanych w UE pochodzi z upraw lub produkcji unijnych, natomiast 23 % biopaliw importowanych do UE to olej palmowy, głównie z Indonezji, a 6 % z nich to soja ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ EUROSTAT – Podaż, przetwarzanie i zużycie energii ze źródeł odnawialnych; Dane roczne (nrg_107a), Badanie Globiom „The land use change impact of biofuels consumed in the EU” [„Wpływ zużycia biopaliw w UE na zmianę użytkowania gruntów”], 2015, i <http://www.fediol.be/>

Wtorek, 4 kwietnia 2017 r.

76. zauważa pośrednie skutki popytu na biopaliwa w UE powiązane z niszczeniem lasów tropikalnych;
77. zauważa, że po uwzględnieniu pośredniej zmiany sposobu użytkowania gruntów (ILUC) biopaliwa pochodzące z upraw w niektórych przypadkach mogą nawet prowadzić do wzrostu netto emisji gazów cieplarnianych, np. ze względu na wypalanie siedlisk przyrodniczych o wysokich zasobach węgla, takich jak lasy tropikalne i torfowiska; wyraża zaniepokojenie faktem, że wpływ ILUC nie jest objęty oceną systemów dobrowolnych dokonywaną przez Komisję;
78. wzywa instytucje UE, by w ramach przeglądu dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii ujęły w dobrowolnym systemie szczegółowe procedury weryfikacji dotyczące konfliktów wokół własności ziemi, pracy przymusowej i pracy dzieci, złych warunków pracy rolników oraz zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa; analogicznie wzywa UE, by wzięła pod uwagę oddziaływanie ILUC oraz uwzględniła w przeglądzie dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii wymogi dotyczące odpowiedzialności społecznej;
79. apeluje o włączenie do unijnej polityki w dziedzinie biopaliw efektywnych kryteriów zrównoważonego rozwoju, które będą chronić obszary cenne ze względu na różnorodność biologiczną, obszary zasobne w węgiel i torfowiska, jak również obejmą kryteria społeczne;
80. przyjmuje do wiadomości najnowsze sprawozdanie⁽¹⁾ Europejskiego Trybunału Obrachunkowego analizujące dotychczasowe systemy certyfikacji biopaliw, w którym Trybunał stwierdza, że systemom tym brakuje ważnych aspektów zrównoważonego rozwoju, np. nie uwzględnia się pośrednich skutków popytu, brakuje w nich weryfikacji i nie mogą one zagwarantować, że certyfikowane biopaliwa nie powodują wylesiania ani związanych z nim negatywnych skutków społeczno-gospodarczych; zdaje sobie sprawę z obaw o przejrzystość przy ocenie systemów certyfikacji; wzywa Komisję do poprawienia przejrzystości systemów zrównoważonej produkcji, co obejmuje odpowiedni wykaz aspektów, które są poddawane analizie, takich jak sprawozdania roczne i możliwość zwrócenia się o kontrole przeprowadzane przez niezależne strony trzecie; apeluje o zwiększenie uprawnień Komisji do weryfikacji i monitorowania systemów, sprawozdań i działań;
81. wzywa do wdrożenia odpowiednich zaleceń Trybunału, w myśl uzgodnień Komisji;
82. zauważa z niepokojem, że 46 % oleju palmowego przywożonego do UE przeznaczają się na produkcję biopaliw i że ilość ta wymaga użytkowania około miliona hektarów gruntów na obszarach tropikalnych; wzywa Komisję do podjęcia działań w celu stopniowego wycofania – najlepiej do 2020 r. – wchodzących w skład biopaliw olejów roślinnych, w tym oleju palmowego, które są czynnikiem powodującym wylesianie;
83. zauważa, że sam zakaz lub stopniowe eliminowanie oleju palmowego może prowadzić do zastąpienia go w produkcji biopaliw innymi tropikalnymi olejami roślinnymi, najprawdopodobniej produkowanymi w tych samych wrażliwych ekologicznie regionach, gdzie produkuje się olej palmowy, i mogącymi mieć znacznie większy wpływ na różnorodność biologiczną, użytkowanie gruntów i emisje gazów cieplarnianych niż sam olej palmowy; zaleca znalezienie i promowanie bardziej zrównoważonych alternatyw w produkcji biopaliw, takich jak europejskie oleje z krajowych upraw rzepaku i słonecznika;
84. wzywa Komisję i państwa członkowskie do równoczesnego wspierania dalszego rozwoju biopaliw drugiej i trzeciej generacji, aby zmniejszyć ryzyko pośredniej zmiany sposobu użytkowania gruntów w Unii i stymulować przechodzenie na zaawansowane biopaliwa zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/1513 oraz zgodnie z unijnymi ambicjami dotyczącymi gospodarki o obiegu zamkniętym, efektywnego gospodarowania zasobami i mobilności niskoemisyjnej;

o

o o

85. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządów i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁾ Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy, „Certyfikacja biopaliw – kontrolerzy stwierdzili uchybienia w zatwierdzaniu systemu i nadzorze nad nim” (<http://www.eca.europa.eu/en/Pages/NewsItem.aspx?nid=7171>).